נמ.

א) [זבחים יב.], ב) יומא טו. זבחים יא: מנחות פט. וע"ש בתום', ג) ערכין כא. [נזיר יח: ע"ם], ד) [הוריות י זבחית לן כן ובחדבר

ז) ול"ל דהשלמהן, ה) וועי תוס' זכחים לג: ד"ה לענין], ט) [ועי' תוס' לקמן פח: ד"ה כופיוז, י) ווע"ע תום׳ הידושיו יג. ד"ה האשה ותום' זכחים

תורה אור השלם

 בְּאֹהֶל מוֹעֵד מְחוּץ
לַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל הְעֵדָת יַערֹךְ אֹתוֹ אַבְּרֹן וּבְנְיוֹ מֵעֶרָב עַד בַּקָר לִפְנִי יִיְ חִקּת עוֹלֶם לְדֹרֹתָם מֵאַת בְּנֵי שראל: שמות כז כא ייב וּבַהעלת אַהַרן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעַרְבַּיִם יָקְטִירֶנָה הַנֵּרֹת בִין הָעַרְבַּיִם קטרת קמיד לפני יי לדרתיקם: שמותל ח לדרתיקם: שמותל ח 3. הַהְּקִטִיר עָלְיוֹ אְהַהַּלְ קטרת סִמִים בַּבַּקַר בָּבַקַר בְּהַיִּטִיבוֹ אָת הַנָּרת יִקטִירָנָה: שמותלז 4. והביא אתם אל הכהן יַרְבָּיבְּאָת אֲשֶׁר לָחַטְאת רְאשׁוֹנְה וּמְלַק אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוּל עְרָפּוֹ וְלֹא יַבְדִּיל: ויקרא ה ח

ין את הַשַּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלְה. כַּמִּשְׁפָּט וְכַפֶּר עָלְיו הַכּּהֵן מַחַטָּאתוּ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח ויקרא ה

גליון הש"ם

גמ' בשלמא לת"ק יבא עשה. ע' שנת דף ד ע"ח תוספות ד"ה וכי חומרין: רש"י ד"ה מעלה ומלינה ובו' לד"ה לא ירדו. ע" רחש השנה דף ל ע"ב תוס' ד"ה ונתקלקלו ומנחות מט ע"א תוספות ד"ה ת"ל:

מוסף רש"י

. דתניא מערב עד בקר. בנרות כתיב יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר טו.). תן לה מדתה כדי שתהא דולחת כל הלילה, ושיערו חכמים חלי לוג לכל נר ונר ויש בו כדי להדליק כל הלילה של תקופת טבת, ואס יומיר בקלרה יומיר (שם) כך שיערו חכמים לילי תקופת טבת שלא תכבה כל הלילה. שכנו שנו מכנים כל הפנים, ובתמוז ובניסן ובחשרי אם תדליק שליש היום לא איכפת לו (זבחים יא:). איז לד יבודה שכשרה מערב עד תמיד של בין הערבים ואחר מנהי שנ כן העופט ומנה כל העבודות (מנחות פט.) משקיעת החמה ואילך עד (שם מכת"י) מעכודות נקר שהן אמורות ביום כגון עבודות הדם וקמלו של מנחה עבודות הדם וקמלו של מנחה שכשרין מהדלחת נרות ואילד, שזו מאוחרת לכולן (זבחים יא:) כלומר אין לך עבודת יום בשירה אחר הדלחתו, דדריש לפירה ממר הזכקמן, דרים הכי מותו מערב עד בקר ולמ מחר מערב עד בקר (יומא חו). והקריב את אשר לחואת ראשונה. בשמיעת סקול כתיב (זבחים צ.). זה בנה אב. חלה טעם הקדמתו נשביל שם חטאת (שם).

רבינו חננאל

גר'. דהיכי תיסק אדעתין דלא מעכב

הרי עיקר טהרה תלויה בו שהרי

נותן מדמו על גבי בהונות: בחטחת

ואשם פשיטא לן דמעכבי טהרה

לאכילת קדשים חטאת כדאשכחן

ביולדת אשם שהרי ממנו לבהונות:

תניא כי קושייו תמיד קודם לקטורת וקטורת לנרות ונרות בו בערב וביז הערבים כו'. אסיקנא הכי אמר רחמנא . בעידנא דמדלקת נרות תהא מקטרא קטורת זו היא לישנא בקטוא קטוות וויוא לישנא דיקא דמתיבתא. ת״ר אין לך דבר קודם לתמיד של שחר

אלא את הכבש השני תעשה בין הערבים (במדבר כח): אי הכי בקר ומה לי מערב ומה לי בערב ויש לומר דמערב ועד בקר קטרת ונרות נמי ליקדמו לפסח. משום האי טעמא גופיה יאוחר דבר יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים 🕫 כו' דבקטרת ונרות חד בין הערבים לדבר שלא בין הערבים לדבר שלא בין הערבים כתיב ובהעלות אהרן את הנרות בין בלבד אי הכי קטרת ונרות נמי נקדמו לפסח הערבים יקטירנה (שמות ל) ובין יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים הערבים אתרוייהו קאי: דמיעט לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד רחמנא. גבי נרות: חותו מערב שאני התם דמיעם רחמנא אותו ידתניא ועד כקר וחין חחר מערב ועד מערב ועד בקר אתן לה מדתה שתהא דולקת מערב עד בוקר דבר אחר אין לך בקר. ואין לך עבודה כשירה אחריה להתחיל: מן לה מדסה. חצי לוג לכל נר דאין לך ליל ארוך עבודה שכשירה מערב עד בוקר אלא זו שלח יהח לך בה כשיעור: וחתקש בלבד מאי מעמא אמר קרא ייערוך אותו קטרת לנרות. מה נרות אין אהרן ובניו מערב עד בקר אותו מערב עד עבודה כשירה אחריה אף קטרת בוקר ואין דבר אחר מערב עד בוקר ואיתקש אין עבודה כשירה אחריה: סמיד קשרת לנרות ותניא כי קושיין יתמיד קודם לקשרת קשרת קודמת לנרות ונרות קודמות קודם לקערת וקערת קודם לגרות. טעמא מפרש בסדר יומא [לד.] בפ׳ אמר להן הממונה: ההוא למעוטי לפסח יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין עבודה שבפנים. ההוא אותו לאו הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין למעוטי פסח אתא שהיא עבודת חוץ הערבים בלבד והא כתיב אותו האי אותו דמסתברא דכי הא ממעיט עבודת מיבעי ליה למעומי עבודה שבפנים ומאי פנים דכוותה קממעיט. נרות עבודת ניהו קטרת סַלקא דעתך אמינא הואיל פנים וקטרת עבודת פנים: מהא וכתיב בובהעלות אהרן את הנרות בין מיהערא הערת. כבר תהא מהוטרת: הערבים יקטירנה אימא נדליק נרות ברישא אין לך כל דבר. באשים קודם לתמיד והדר נקטיר קטורת מיעט רחמנא אותו אלא של שחר אלא קטורת שנאמר בה בין הערבים יקטירנה למה לי הכי קאמר בפרשת ואתה תלוה בבקר בבקר ובתמיד לא כתיב אלא חד בקרים: רחמנא בעידן דמדלקת נרות תהא מקמרא קמרת תנו רבנן יאין לך דבר שקודם לתמיד ומחוסר כפורים. כגון מלורע או זב ששכח ולא הביא כפרתו קודם של שחר אלא קטרת בלבד שנאמר בה לתמיד ואם לא יביאנה לא יאכל פסח בבקר בבקר ויוקדם קטרת דבר שנאמר בו דמחוסר כפורים אסור בקדשים בבקר בבקר דכתיב נוהקטיר עליו אהרן וענוש כרת: שטובל. ואע"פ שטבל , קטרת סמים בבקר בבקר לדבר שלא נאמר אתמול בשביעי שלו לריך לטבול אחר בו אלא בקר אָחד ואין לך דבר שמתעכב שהביא כפרתו דתנן בחומר בקודש (חגיגה כא.) האונן והמחוסר כפורים אחר תמיד של בין הערבים אלא יקטרת לריכים טבילה לקודש: בשאר ימות ונרות הופסח ומחוסר כפורים בערב הפסח השנה. אם הביא שלמי נדבה קודם שטובל שנית ואוכל את פסחו לערב רבי התמיד והוא היה מחוסר כפורים ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר ואם לא יביא כפרתו לא יאכל את אף מחוםר כפורים בשאר ימות השנה שלמיו דכתיב [שמות כט] ואכלו אותם אשר שטובל ואוכל בקדשים לערב • בשלמא כופר בהם אלמא אכילת קדשים לתנא קמא יבא עשה דפסח שיש בו כרת עשה היא בין הנאכלים לכהנים בין הנאכלים לישראל: דהשלמה. עליה וידחה עשה דהשלמה שאין בו כרת אלא השלם: האי עשה. דהשלמה 0 לר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה מאי מהאי עשה (דאכילת קדשים)": הכא. אולמיה דהאי עשה מהאי עשה אמר רבינא דקא"ר ישמעאל אף מחוסר כפורים אמר רב חסדא הכא בחמאת העוף עסקינן במלורע עני קאמר שמביא חטאת שאין למזבח אלא דמה רב פפא אמר אפילו העוף ונאכלת לכהנים ואין בה תימא בחמאת בהמה ימעלה ומלינה בראשו הקטרה ועשה דהשלמה גבי הקטרה של מזבח והאיכא אשם בשלמא לרב פפא כתיב וטהרה של מחוסרי כפרה היינו דמלין לה אלא לרב חסדא מאי איכא תלויה בחטאת כדכתיב (ויקרא יב) והקריבו לפני ה' וכפר עלי' ובחטאת למימר אמרי שקרב אשמו והאיכא עולה החי ביולדת: מעלה ומלינה ברחש וכ"ת יעולה לא מעכבא והתניא מר' ישמעאל המובח. כדכתיב והקריבו לפני ה׳ בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר כשם וכפר עליה ולמחר יקטירנה לחחר שחמאתו ואשמו מעכבין אותו כך עולתו תמיד של שחר ולינה אינה פוסלת מעכבתו וכי תימא בשקרבה עולתו ומי בראש המובח כדאמר בובחים בפ׳ קרבה עולתו קודם לחמאתו ראשון והתניא המובח מקדש (דף פו.) פלד"ה דלא מה אוהקריב את אשר לחמאת ראשונה מה ירדו: והא איכא אשם. מצורע דלא תלמוד לומר אם ללמד שתהא קודמת אתי עוף: וכ"ת אשם לא מעכב לא

יאותר דבר כו'. טעמא דרישא קא מפרש תמיד קודם לפסח דדין יאודר דבר בו'. אע"ג דחמיד חדיר אינטריך למיכתב דה"א ג א מיי פ"ג מהלכות הוא שיאוחר הפסח שנאמר בו בערב ובין הערבים תובח את הפסח בערב (דברים מז) ושחטו אותו וגו' (שמות יב) לתמיד שלא נאמר בו בערב (דברים מז) ושחטו אותו וגו' (שמות יב) לתמיד שלא נאמר בו

> אינטריך ליתן לה מדתה ולא לאיחור: אין לך דבר שמתעכב כו' אלא קשרת. נראה לר"י דלא גרס ונרות דע"כ לא חשיב אלא מידי דהקטרה דבה הקפידה תורה לאחר כדכתיב והקטיר עליה חלבי וגו' דאי לא תימא הכי ליחשוב נמי ברישא אין לך שקודם לתמיד של שחר אלא קטרת ודישון מזכח הפנימי ושני גזרי עלים והטבת נרות דקודמין לתמיד כל הני כדאמרינן באמר להן הממונה (יומא דף לג.) ובתוספתא נמי ליתא:

אתי עשה דפסח דאית ביה כרת ודחי בו'. הקשה ריב"א הא בעידנא דמיעקר עשה דהשלמה לא מיקיים עשה דאכילת פסח דאינה אלא בלילה ותירך דמיירי שישחטו פסח עליו קודם שידחו עשה דהשלמה דשוחטין וזורקין על טבול יום ומחוסר כפורים לכולי עלמה הפילו לא יאכל לבסוף הואיל ובידו חלוי ופטור מפסח שני אפילו לא אכל הלכך כשהמקריב כפרתו מקיים עשה דפסח דאו הוי ראוי לאכול שאם לא היה יכול להקריב לא יהיה ראוי לאכול לערב והפסח היה פסול ור"י מתרך דדוקה בלה תעשה דחמיר בעינן בעידנא דמיעקר לאו דלקיים עשה אבל עשה דחמיר דחי עשה הקל בכל ענין אפילו לא מקיים עשה חמור בעידנה דקה עבר אעשה הקל כדמוכח ח׳ בהשולח (גיטין דף לח.) גבי רבי אליעזר ששיחרר עבדו ובשילות הקן (חולין דף קמא.) דהוה דתי עשה דמצורע דחמיר לעשה דשילוח הקן אי לאו דאמר רחמנא שלח

זה בנה אב לכל חמאות כו'. ואפילו לעכב קאמר דאי למצוה אכתי לימא בשקרבה. הקשה ריב"א דבת"כ משמע דליכא עיכובא דחתני התם גבי יולדת שאם הביאה עולתה תביא חטאתה ממין עולתה ובפרק כל התדיר (זבחים דף 3.) משמע דלא אנטריך האי זה בנה אב אלא לחטאת העוף הבאה עם עולת בהמה וליכא כי אם יולדת עשירה ובמסכת קנים (פ"ב) נמי אמרינן האשה שהביאה חטאתה ומתה מביאין יורשים עולתה כו' עולתה ומתה לא יביאו יורשים חטאתה משמע קנת אם היתה קיימת לא היתה מביאה אלא חטאתה ומירץ רבינו חיים כהן דהא דפריך הכא ואפילו עיכובא יהא היינו דוקא במלורע דכתיב ביה תהיה דמשמע עיכובא כדאמר דריש הקומן רבה (מנחות דף יט.) ומשני דכתיב והעלה

תשלח אפי׳ לדבר מצוהש:

למעוטי מעיכובאי: דבתיב והעלה. ודוקה בדיעבד דהא כתיב בהדיא ישחט את העולה: ואמכ

עולה כמשפט אלא זה בנה אב "לכל חטאות שיהו קודמות לכל עולות הבאות עמהן וקי"ל דאפילו חטאת העוף קודמת לעולת בהמה אמר רבא שאני עולת מצורע דרחמנא אמר והעלה

ואת השני. בתרי׳ דההוא קרא כתיב בשבועת ביטוי וממילא ידעי׳ כיון דהאי שני עולה חטאת הוה ראשון: זה בנה אב. הבנין הזה בנה הכחוב אב ללמד לכל חטאות שיקדמו לעולות הבאות עמהן: ו**קיימא לו.** בזבחים בפרק כל התדיר (דף ב.) דהאי בנין אב לא אינטריך אלא לחטאת העוף הבאה עם עולת בהמה כגון יולדת עשירה שמביאה עולתה בהמה וחטאתה עוף שתקדים חטאת לעולה:

לעולה הרי כבר נאמר זואת השני יעשה

ממידין הלכה יא: הלכה ד:

ו ד שם הלכה יא ובהל׳ ק״פ ממידין הלכה ד: ד מיני מ״נ מהלכום מחולי מוקדשין הלכה י מ מיי׳ פ״א פ"א מהלכוח מחוסרי כפרה הל"ה: תמידיו הלכה ו:

רבינו חננאל (המשך) הערבים אלא קטורת ונרות י ופסח ומחוסר כפורים רערכי לערב. ר׳ ישמעאל בנו של ינוב: יוחגן בן ברוקה אומר אף מחוסר כפורים בשאר . ימות השנה שטובל ואוכל בקדשים. ואמרי׳ בשלמא עשה דהוא עשיית הפסח דאית ביה כרת שנא' וחדל עשה דהוא עליה השלם כל הקרבנות דלית ביה כר הקרבנות דלית ביה כרת, כלומר אין לך קרבן שקרב במערכה אלא קודם שקוב במכוכה אלא קודם תמיד של בין הערבים, הני מיני קרבן דלית ביה כרת, אבל האי דאי לא מקריב כפרתו ועביד פסח ימות השנה אכילת קדשים עשה היא, וזה שאמר עליה השלם כל הקרבנות עשה, למה דחי זה העשה לזה העשה. ופרקי׳ זה מחוסר כפורים כגון זב ומצורע דל שאין עליו אלא עופות, וחטאת העוף אין למזבח ממנו אלא דמה, ואין לו קרבן במערכה אחר התמיד. . ממא אומר אפי' חימא ובחטאת בהמה שהחלבים שלה במזבח סלקי אלא מעלם ומלינם ע"ג המזבח. ירושלמי יכול יהא הקטרת אימורין מעכבת כפרה ח״ל מעלן ומלינן נתכפר לו שהרי אמרו אין מעכבין את הכפרה, בהדיא נאמר כי האימורין אין מעכבין את הכפרה, כך אמר['] מעלן ומלינן, ומלינז על גבי המזבח כמי שנטמאו או שאבדו, ואוכלין הכהנים הבשר ונשלמה הכהנים הבשר ונשלמה הכפרה לבעלים באכילת הכפרה הבשר כדבעינן י למימר קמן. ואימורין של אשם נמי עביד להו כמה אשם נכוי עבי ידוו כפווד דעביד לאימורין של חטאת בהמה. אלא לרב חסדא דאוקמא בזב ואפילו במצורע דסבר כל מחוסר כפורים טהור הוא ואי לא עביד פסח חייב כרת הנה מצורע דל אע״פ שחטאתו ועולתו עופות אי איפשר לו מכבש לאשם והני אימורין [שהן] . למזבח היכי עביד. וכ מלאכול בקדשים והתניא שמעכב. וכי תימא בשקרב . האשם מקודם התמיד אפילו הכי הא איכא עולת העוף שהולכת במערכה. וכי מלאכול בקדשים והתניא שאפילו עולתו מעכבתו לאכול בקדשים. וכי תימא בשקרבה עולתו והתניא זה בנה אב שיהו כל החטאות

עמהן, וקיימא לן דאפילו חטאת העוף קודמת לעולת

החטאות קודמות לעולות